

Příbuzní dárců orgánů

T. Glac a kol.
Transplantační centrum
FN Ostrava

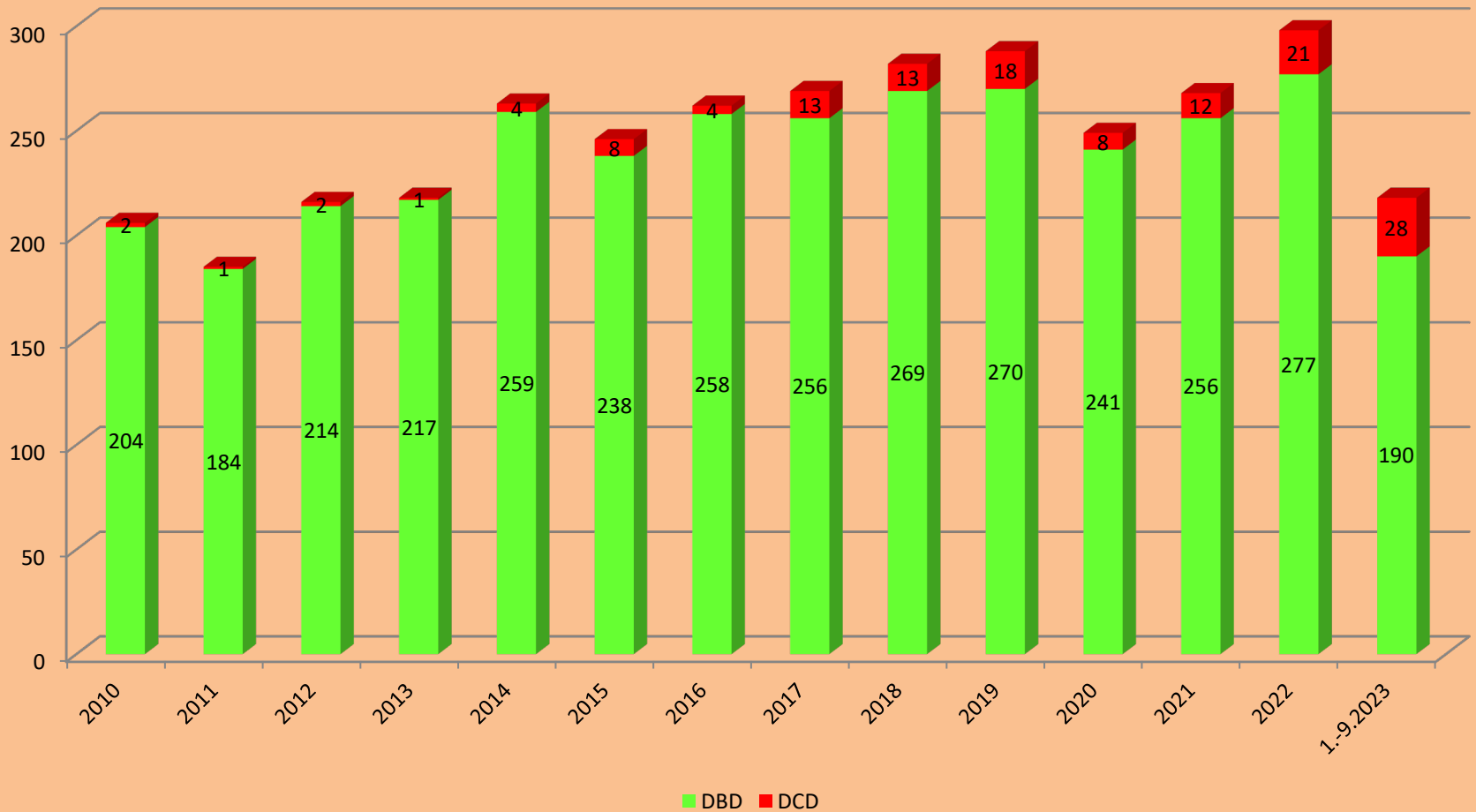
7 transplantačních center

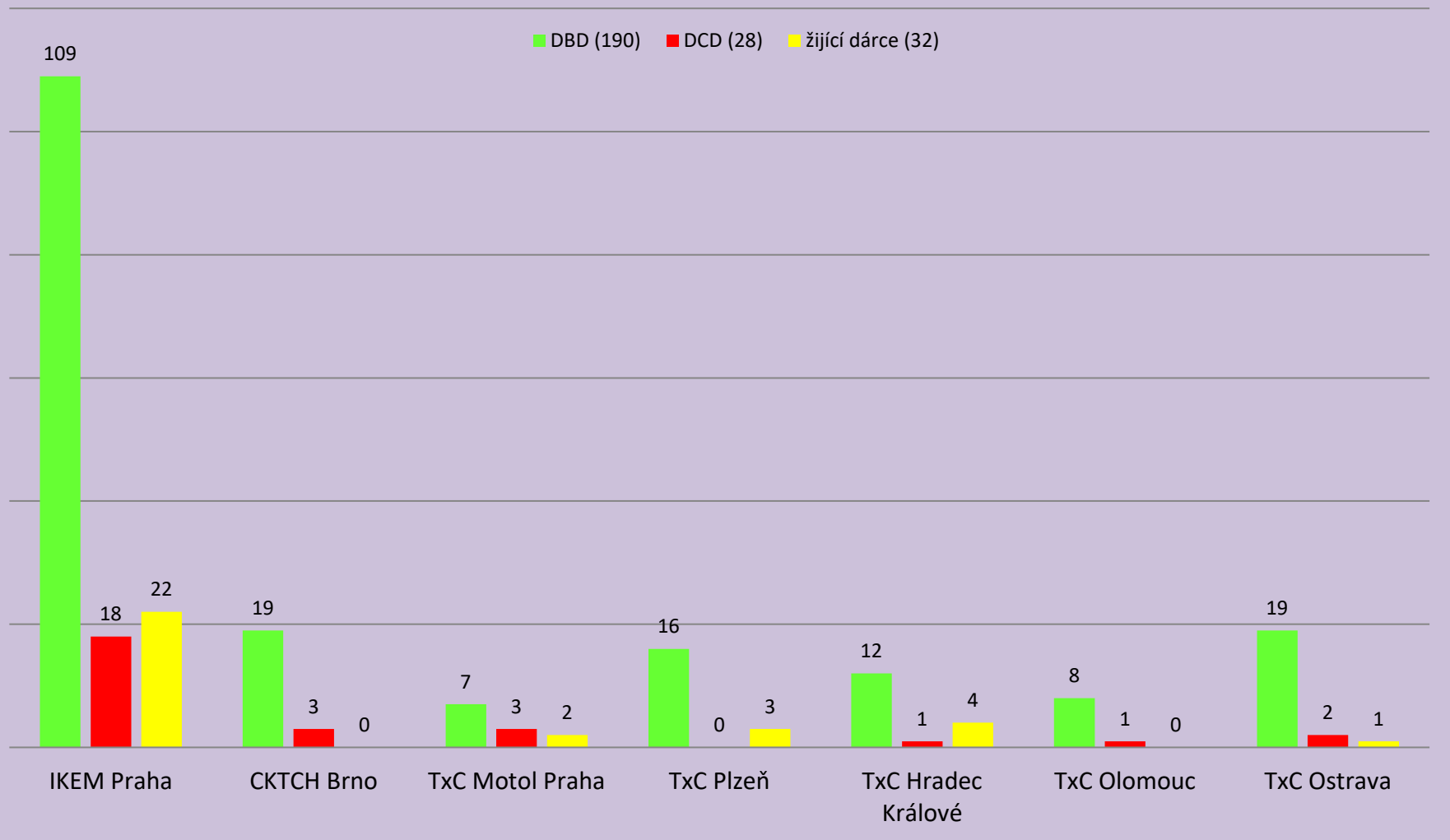
Regionální členění transplantačních center

Tx program ČR

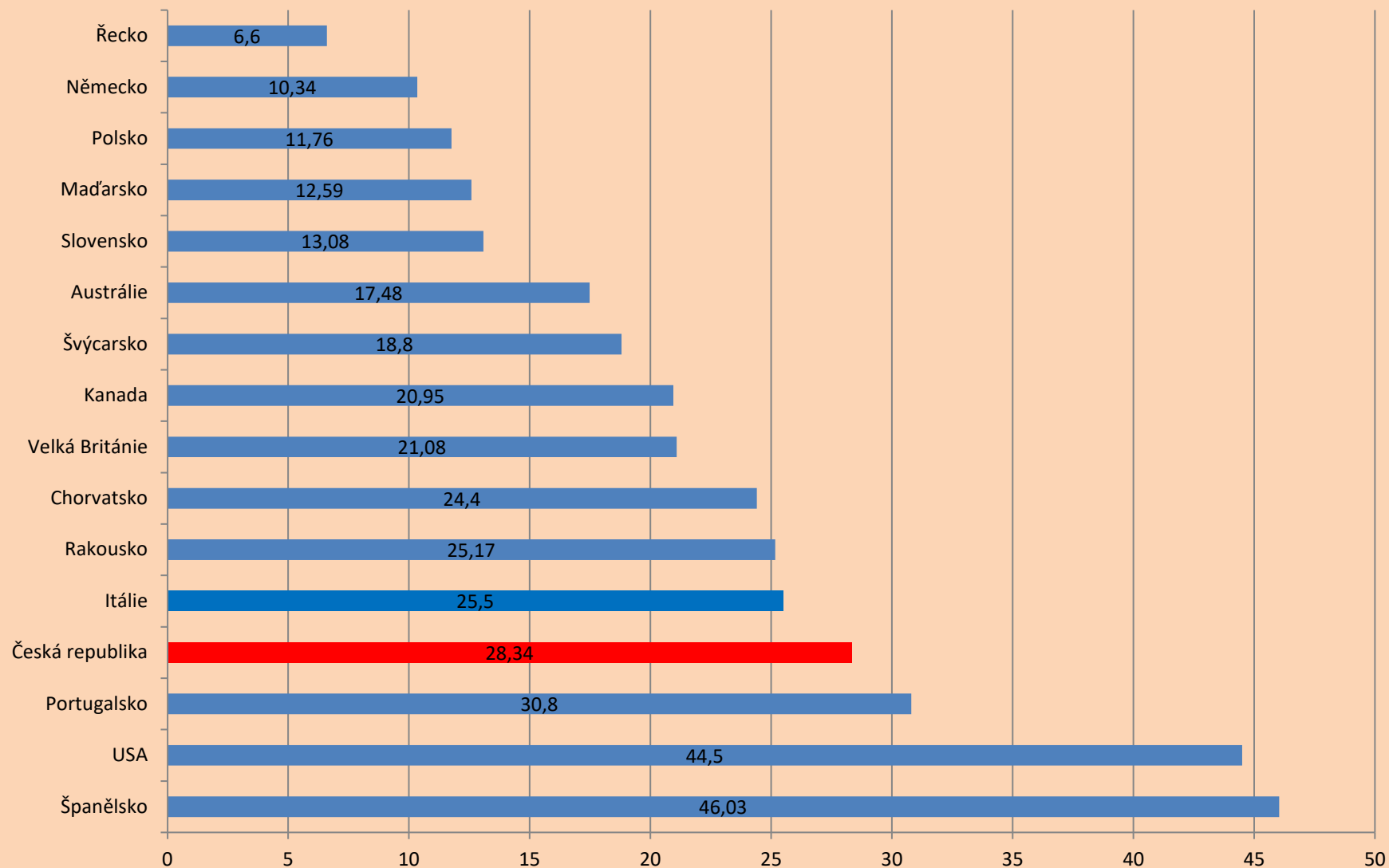
zemřelí dárči v ČR

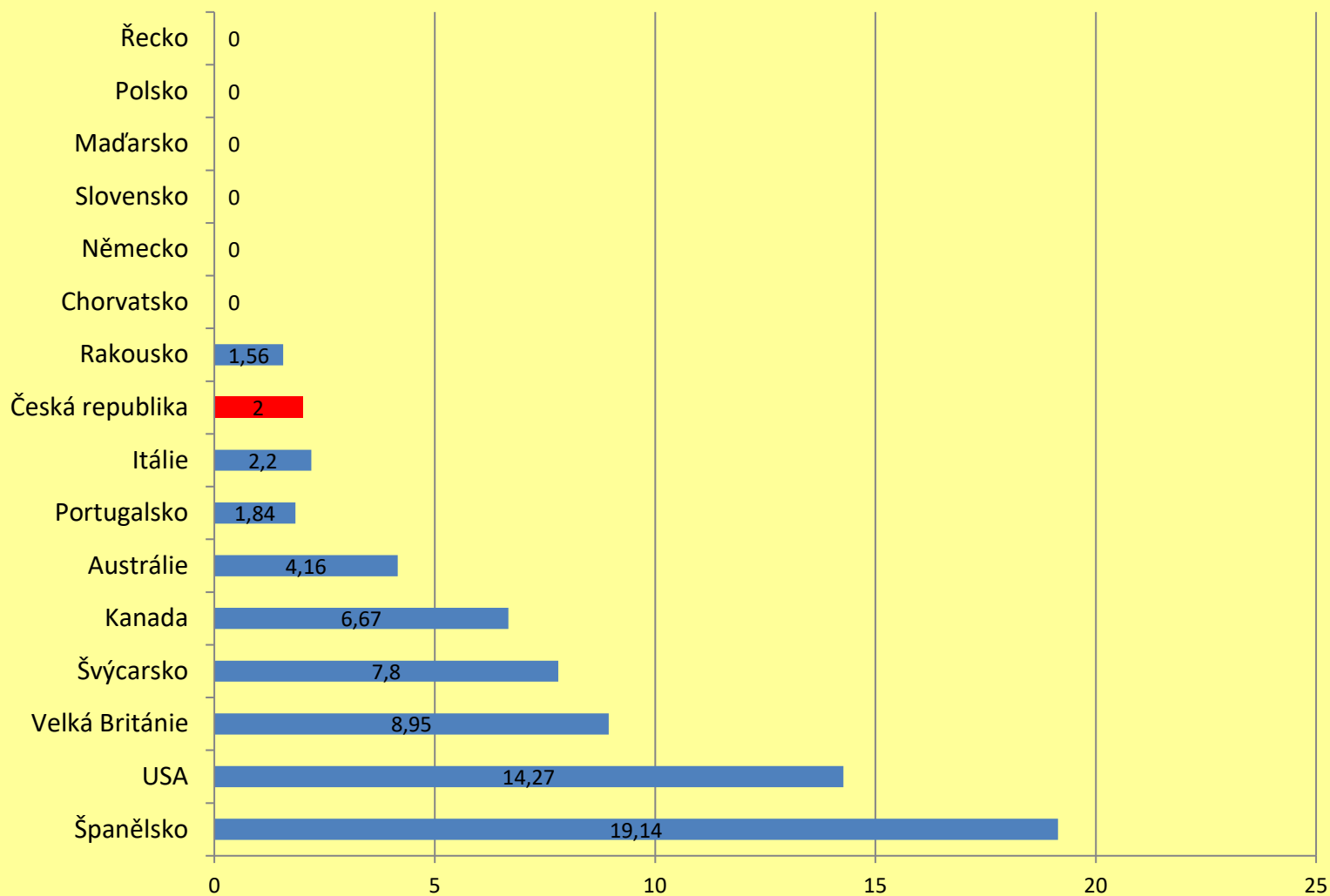
počty dárců - dle center 1. - 9. 2023

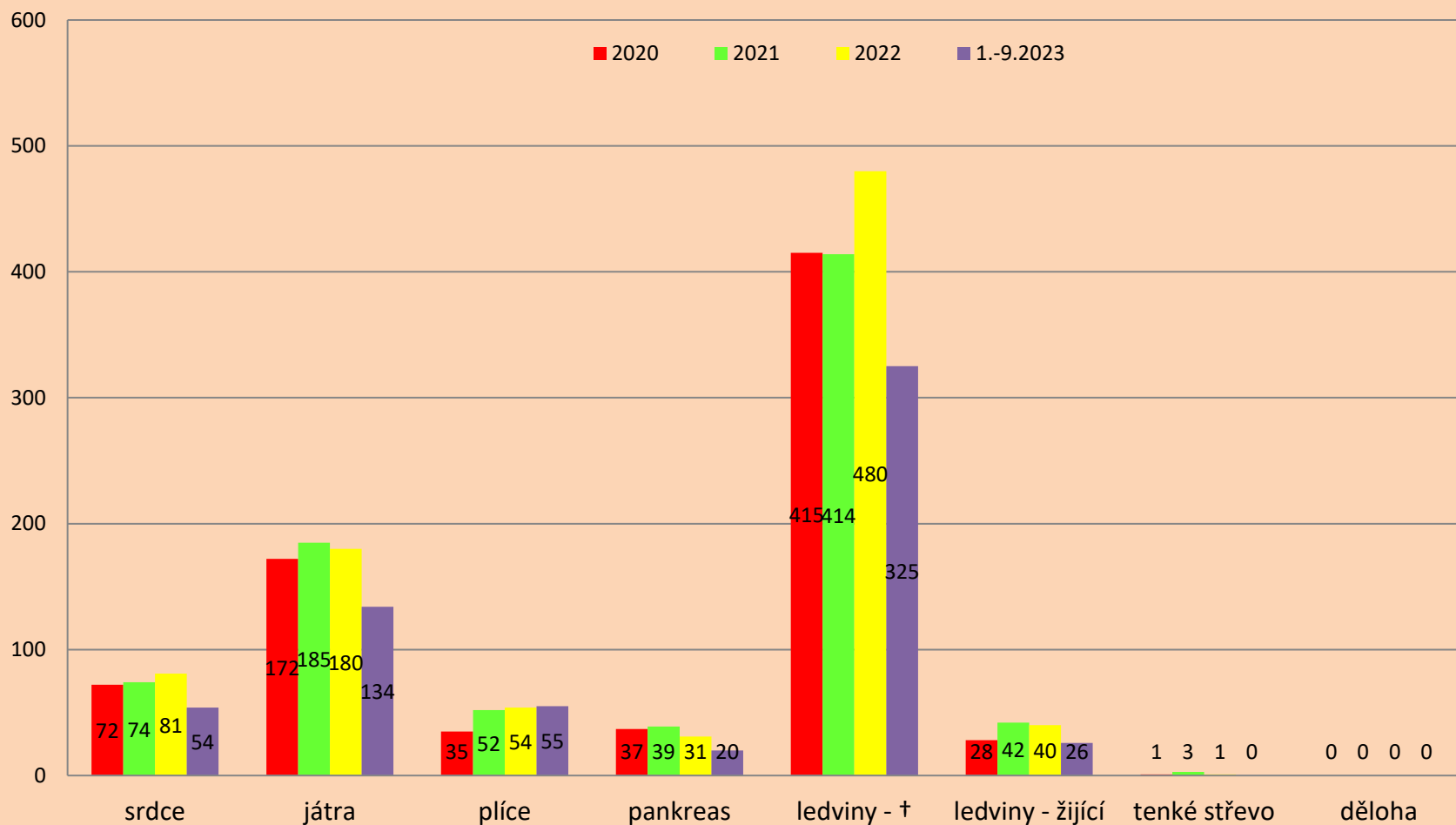
zemřelí dárci orgánů r. 2022 (PMP)

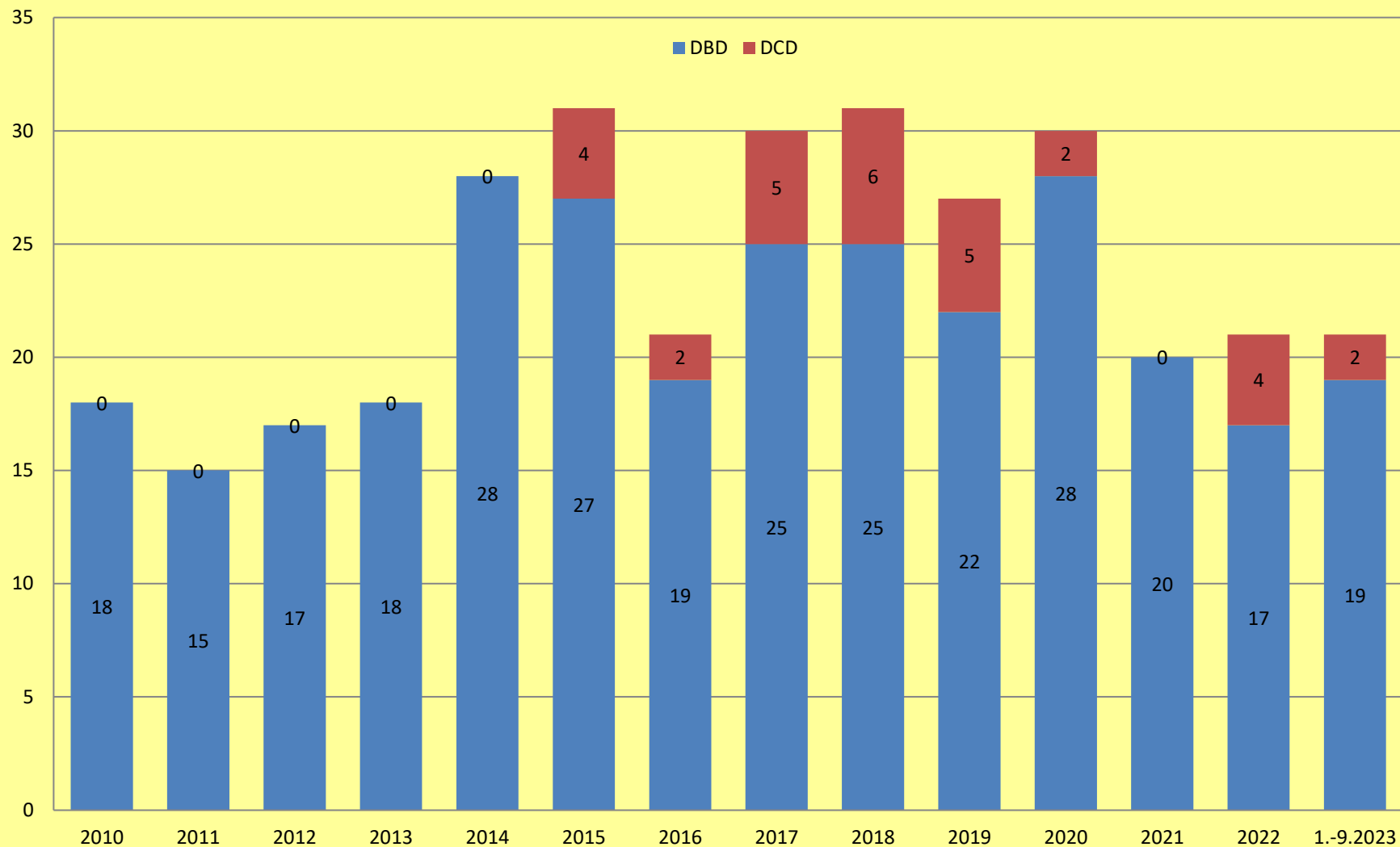
DCD r. 2022 (PMP)

počty trasplantovaných orgánů v ČR

zemřelí dárci TxC Ostrava

Transplantační centrum Ostrava

- práce odběrového koordinátora
  - NLZP (koordinace jako nadúvazek)
  - koordinace diagnostiky, odběru
  - komunikace s indikujícím pracovištěm
  - přítomnost při informování rodiny (hl. na OPRIP)
- systém práce
  - DBD – stažení dárce (ihned po indikaci) do centra
  - DCD – vzdálený odběr v indikující nemocnici

Transplantační zákon

- uplatnění předpokládaného souhlasu (18+)
- písemný souhlas zákonných zástupců
(osoby nesvéprávné, nezletilé)
- informovat osoby blízké – jeví-li zájem.....
(informovat, nežádat souhlas u dospělých)
- zachovávat anonymitu mezi dárci a příjemci

Transplantační centrum Ostrava

- psychosociální intervenční služba FNO
  - vyškolený tým profesionálních zdravotníků (interventi z řad NLZP)
  - první psychickou pomoc lidem, kteří se ocitli ve stavu akutní psychické krize
  - provází příbuzné pacienta v jejich nejtěžších chvílích
  - informuje zasažené o možnostech další následné péče (kaplan,...)
  - snižuje psychickou zátěž oš. personálu
- PEER služba FNO
  - psychologická pomoc zdravotníkům

Nepříznivá zpráva

- **nepříznivá zpráva** = typ informace, jejímž obsahem je nežádoucí skutečnost hodnocená příjemcem jako újma různé závažnosti
- příjemce ji přijímá negativně kognitivně i emociálně, protože narušuje významným způsobem současný psychický a fyzický stav
- dopad je značně individuální, mění se v časové ose, přijetí doprovází nejrůznější projevy, často v kombinaci - strach, zklamání, výrazná úzkost, rozčarování, apatie

Jak to vidí zdravotníci?

- naprostá většina zdravotníků, kteří nepříznivou zprávu sdělují, se cítí nekomfortně
- postrádají patřičné vzdělání a trénink ve formálním sdělování nepříznivých zpráv
- absence supervizní podpory
- lékaři se vnímají nedostatečně připravenými pro poskytování těchto zpráv
- prostorová nevybavenost
- nevyhovující podmínky

Zásady při sdělování nepříznivé zprávy

- klidná místnost (bez rušivých jevů – telefon, alarmy..)
- sdělování v týmu (lékař + sestra/koordinátor)
- usazení všech zúčastněných
- zeptat se, zda-li s nimi již někdo mluvil a co jim řekl
- mluvit pomalu, klidným hlasem a používat jednoduché věty bez latinské terminologie
- informace pro více osob – najít si v davu spojení
- pokud jsou tam velké emoce, vyčkat, ponechat chvíli ticha (nevnímají v tu chvíli)

P = preparation

- příprava prostředí

S = setting

- příprava podmínek, rozmístění usazení, představení

P = perception

- zjištění informací o situaci, jaké mají informace

I = invitation

- vyjádření rodiny, co chtějí znát

K = knowledge

- podání informací od lékaře směrem rodině

E = empathy

- vyjádření empatie, ticho, ...

S = summary

- sumarizace rozhovoru, zda všichni přítomní chápou

Péče o příbuzné dárců

- umožnit návštěvu i mimo návštěvní hodiny (klidně i trvale)
- možnost rozloučení rodiny
- přítomnost u ukončení marné a neúčelné terapie (DCD)
- památeční předmět – pramen vlasů, otisk ruky, fotka
- naplánovat odběr – dle rodiny (je-li to možné)
- podat všechny informace, které rodina žádá **(NE souhlas)**
- nabídnout zavolání koordinátora/lékaře o času odvozu pacienta na sál, čas svorky
- informovat příbuzné, které orgány byly odebrány a transplantovány (v mezích zákona)

- „pro vašeho blízkého již nemůžeme nic udělat“
- „jeho orgány mohou zachránit život jiným“
- „v našich očích je váš příbuzný hrdina – zachránil několik životů“
- „kus něj žije dál“
- „jeho smrt nebyla zbytečná“
- „je to poslední dobrý skutek, který člověk může vykonat na tomto světě“
- „ze zákona jsme povinni informovat příslušné Tx“
- „na čekací listinu se může dostat i někdo z vašich blízkých“

„Neberme si své
orgány do nebe, tam
už je nebudeme
potřebovat.“

Děkuji za pozornost

